

Réunion 84

ČESKÝCH RYTÍŘŮ ŘÁDU SV. LAZARA JERUSALEMSKÉHO

Ročník VII.

Číslo 5.

Schwalbach/Ts. říjen 1984.

VÍDEŇ ANNO DOMINI 1984.

V letošním roce uspořádalo Velkopřevorství rakouské mezinárodní Réunion členů našeho Řádu ve Vídni. Toto hlavní město rakouska se připomíná již v 9.stol.(r.881 ad Weni-am). Jméno je zřejmě keltského původu a jsou dva výklady: 1) Vedunis nebo Vedunia, to jest lesní potok nebo dravý potok. 2) Tež se usuzuje na výklad - vindos "bílý, světlý". Z latinské podoby Vindobona (v 1.stol.př.n.l.) odpovídá vyrazu vojenský tábor.

Pro nás je však naprosto nepodstatné vzniklí název hlavního rakouského města z dravého potoka, nebo z vojenského tábora. Pro nás je důležité, že každý z nás měl jednoho a nebo i více předků, kteří zde žili a nebo dosud žijí. Tím se také lišíme od ostatních, kteří zde byli na mezinárodním řádovém Réunionu. Snad proto se nemůžeme ubránit pocitu kdykoliv jsme ve Vídni, že zde jsme již jednou nohou doma.

Program byl jako vždy na těchto setkáních velmi bohatý. Shrňme zde proto jen to podstatné. Za prvé rakouští spolubratři pověřili organizací sjezdu společnost Mondial Congress, která podala skvělý profesionální výkon. Plně však mohla uspokojit jen ty účastníky, kteří si předem objednali a zaplatili celý sjezd. Těm, kteří se mohli z časových důvodů účastnit pouze jednoho a nebo dvou sjezdových dnů, nebyla schopna za alikvotní část poplatků účast umožnit.

Ve čtvrtek 13.září při bohoslužbách v kostele Mariä Geburt došlo k slavnostním investiturám. Z členů ČVP byli do Řádu přijati dva noví postulanti: Otec J. Šmidl a Milan Tábořík do hodnosti důstojníka za zásluhy. Hodnost komtura za zásluhy obdrželi Luboš Wendlig a spolubratr G. Beno. Pasování na rytíře byli MUDr.Pavel Lička, Roman Hanzal, MUDr.Vladimír Svoboda, Ph.Mr.Boris Mikuláš, Stanislav Šich a Jaromír Šefl. Do řádové hodnosti rytíře-komtura byl povýšen prof. Jiří Trnka. Rakouským Velkopřevorstvím byla rytíři-komturovi A.F.J.Karlovskému udělena záslužná zlatá Karlova medaile.

Na pátečním pracovním zasedání byla zhodnocena charitativní a sociální práce všech národních Velkopřevorství. Za ČVP přednesl zprávu náš baili Dr. Radoslav hrabě Kinský ze Wchýnicz a Tetowa. Zhodnotil ztíženou situaci činnosti našich členů žijících v diaspoře a jmenoval ty nejaktivnější, k nimž v prvé řadě patří špitálník ČVP rytíř-komtur MUDr. Otakar Hřebík.

Pro množství delegátů byl čas řečníků omezen na 5 minut s podmínkou, aby referovali jen o charitativní a sociální práci. Tento časový limit ve většině případech nemohl být dodržen. Tak například dánský kancléř B.S.Niesen, GCLJ, si neodpustil zdůraznit důležitost dlouho očekávaného sjednocení obou řádových větví, což bylo posluchači ohodnoceno potleskem. Dotýkáme-li se již tohoto tematu, pak je nutné připomenout, že za tak zvanou "druhou stranu" naší řádo-

vé větve zde byla přítomna J.J.Ernst kníže z Lippe, GCLJ. Pro nás samotné je zajímavé i to, že do "smírčí komise", která má za úkol řešit sporné otázky vzniklé při tomto sjednocování, byl jmenován náš kancléř Dr. Ferdinand Menčík z Menštejna. Pozoruhodné je i to, že v Německu za druhou řádovou větev bude v této radě zasedat baron Lu-pold von Abercron, zatímco Německé Velkopřevorství vedené kancléřem Dr.Seulem, GCLJ, nikoho nedelegovalo a požádalo našeho kancléře ČVP, aby on v této radě hájil jejich zájmy.

V pátek pak, po přijetí u starosty města Vídně, měli členova ČVP možnost strávit, mimo program, společně večer. Za sociální a charitativní činnost byli zde našim kancléřem předány záslužné kříže ČVP. Jejich nositeli se stali J.J.Karel kníže Schwarzenberg, velkopřevor emeritus Velkopřevorství českého, prof.Hana Hanzalová, DLJ, Msgr. Jaroslav Kubovec, ECLJ, duchovní rádce Komendy v Německu Jiří rytíř Pořízka z Jestřebí, rytíř podpl. Jaromír Šefl a rytíř Hanuš Neumann.

K raritě tohoto vídeňského Réunionu patří i to, že za Švýcarské Velkopřevorství se nedostavil ani jeden rodilý Švýcar a bylo reprezentováno šesti příslušníky ČVP žijícími ve Švýcarsku. Tak se také stalo, že švýcarský řádový praporek byl nesen spolubratrem M. Táboříkem, OLJ, členem České komendy v Německu.

V sobotu v 10 hodin jsme ve slavnostním průvodu s prapory vešli do chrámu sv.Štěpána. Několik z našich řádových dem vzbudilo pozornost přihlížejících a fotografů svými pestře vyšívanými národními kroji. Po mši svaté, sloužené našim duchovním protektorem patriarchu Maximem V., byly sjezdové dny zakončeny ve vídeňském Schwarzenberském paláci. Zde se také naskytla příležitost vydražit obraz císaře Františka Josefa I., který nám věnoval náš člen akademický malíř Zdeněk Budínský a jeho manželka, abychom jej prodali a finanční výtěžek dali na přípravovanou akci Senegal. "Aukci" řídila J.J.Willy princ Thurn-Taxis a to tak, že mimo čestiny vyvolával ještě ve čtyřech dalších jazycích. Majitelem obrazu se stal za 500.-DM rytíř-komtur Dr.O.Hřebík. Tím také skončily sjezdové dny a v pondělí 17.září započala okružní jízda po Rakousku.

Co ještě dodat k našemu vídeňskému Réunionu? Snad jen to, že toto letošní mezinárodní setkání se stalo opravdovým malým evropským dostaveníčkem modré krve. Jistě by to překvapilo mnohé odpůrce aristokracie, že tolik šlechtických rodů, které různými převraty a revolucemi ztratily své rodinné příslušníky, majetky, vlast a finanční základny, přece ještě přežívají a budou existovat i v budoucnu. Pochopitelně, že modrá krev se v tomto dnešním postavení neocitla naráz a vlastní vinou, ale této situaci předcházel násilný proces, který se jeví jako součást východoevropského systému.

Genealogická bádání o pokrevních vztá-
zích předků šlechtických rodů dokáží udě-
lat dokonalou motanici, z které vyplývá, že
vlastně každý je příbuzným s každým a to
po celé Evropě. To je pro budoucnost Evropy
důležitý poznatek. V současné době je sice
v módě hledat příčiny trvajících existence
mezinárodní šlechty ve zvýšeném národním
sebevědomí. Sami jako členové Řádu jsme
však konfrontováni s tím, že například čes-
ky cítící šlechtic má jednoho maďarsky,
druhé holandsky a třetího francouzsky
cítícího bratrance, tedy dle země ve které
po generace rod žije. To, že šlechta pře-
žívá je právě zásluhou jejího internaci-
onalismu. Vždyť právě tím, že každý je
příbuzným s každým, chybí to nejpodstat-
nější k tomu, aby šlechta byla výhradně
a pouze nacionálním elementem. Z těchto
důvodů je také docela přirozené, že právě
vyšší šlechta již od nepaměti až po dnešní
dny, absolvuje jak školy národní, tak i
studuje na školách zahraničních. Tato

kombinace prvků ryze národních a meziná-
rodních je také jednou z příčin, její při-
způsobivosti měnícím se situacím, pod-
mínkám, systémům a potřebám. Tím vším se
také stává naprosto přirozenou státoprav-
ní složkou pro budoucí jednotnou Evropu.
Pro Evropu budovanou na základě křesťan-
ské kultury. Obzvláště letošní vídeňský
Réunion nám flagrantně dokázal, že dnešní
celá civilizace Evropy spočívá již pomalu
dvě tisíciletí na základech křesťanství,
jež po dlouhou dobu dominovalo evropskému
myšlení a dosud v něm hraje úlohu větší
a důležitější, než si někdy myslíme.
Všichni účastníci, bez národnostních roz-
dílů jsme byli přece odchováni civilisací
vyrůstající právě z křesťanských základů
a rozhojňenou v době renesance a humani-
smu prvky zaniklé civilizace světa anti-
ckého. Z těchto důvodů a i jiných Evropa
potřebuje šlechtu a šlechta Evropy, bu-
dovanou na národním sebevědomí, ale bez ne-
směřenlivého a skodlivého šovinismu, JK

IKONA JE KDYŽ.....

....o tom nám, jako na slovo vzatý odborník, může něco
říci náš spolubratr rytíř Gustav E. Pergl, bývalý major
čsl. armády. Proč právě nyní ?

Protože příští rok budeme vzpomínat 1.100 výročí
smrti sv. Metoděje, byl ve Frankfurtu/M. s iniciativou
Dr. Vl. Neuwirtha, nositele řádové záslužné medaile usta-
ven výbor pro organizování těchto oslav (Initiativko-
mittee der Jubiläumsfeier zum 1.100 Todestag des hl. Me-
thod, des Mitpatrons von Europa). Předsedou byl zvolen
J. E. světitel biskup Gerhard Fieschl. Na zakládající
schůzi bylo uvažováno o obraze, nejlépe ikoně, která
by byla trvale umístěna nad některým oltářem. Obrátili
jsme se proto na rytíře Pergla, nadšeného ikonografa,
který po dlouhých rešerších objevil v jedné staré kni-
ze poškozenou ikonu obou světců (zřejmě ruská kopie
řecké ikony). Ukázkou návrhu ikony přepracované rytířem
G. Perglem zde uvádíme. Poslechněme si však nyní, co o
tomto umění píše náš spolubratr Pergl, KLJ.

Slovo ikona je řeckého původu a znamená obraz, po-
dobu, představu a přirovnání. Dnes ikona je prakticky
přenosný náboženský obraz provedený na dřevěném panelu,
nebo smalovaný obraz či mozaika. Pokud ikony nebyly
užívány v procesích, jsou malovány jen na jedné straně.
Výběr dřeva je nesmírně důležitý - užívá se pouze dře-
vo s málo nebo žádnou smolou - cypřiš, bříza, citrovník
a také ruský topol. Prkno dokonale suché se pak při-
krylo tenkým plátnem volně tkaným a natřelo se směsí
králičího klnu a jemně mletého alabastru. Asi 15
vrstev se nanese po každé předchozí dobře usušené
vrstvě a na hebký povrch se nanášely barvy. Egyptské
umění malby horkým voskem a později vyvinutá vaječná
tempera jsou jediným přípustným stylem malby. Proces

Edikt Milánský (313) vytvořil náboženskou
toleranci ve světě římského imperia; sedmý
koncil v roce 787 vyslovil jasně že, "ikony
jsou pokládány za předmět zbožňování - ne
barvy, ne dřevo, ne zlato - ale ta osobnost
tak představená je předmětem a cílem zbož-
ňování a modliteb."

Historie ikon je částí historie národů
Východní církve. Dodnes se zachovaly ikony
nesmírně krásy, díla skromných mnišů před
staletími. Umění ale vymírá - v Sovětském
Rusku dozajista, také v Bulharsku a Jugo-
slávii. Řecko udržuje tradici bojující s
modernismem. Ve Spojených státech se po-
koušejí zanícení obdivovatelé udržet umění
malby ikon na živu. Malují tak, jak se malo-
valo před tisíci léty, trpělivě, oddaně a s
vysokou dávkou rozhodnosti a s nenalým ná-
božným přístupem k tomuto dávnému umění.
(Náš spolubratr rytíř G. Pergl žijící v Kali-

malby je zlouhavý a není divu, že malíři bývali vesměs členové mnišských řádů (ženy

nemalovaly), kteří byli považováni za osoby
inspirované vyšší mocí. Čerstvé vejce se
opatrně otevřelo, bílek se odstranil a jem-
ný váček žloutku se opatrně otevřel aby čis-
tý žloutek zachycený v misce a obohacený
pár kapkami líhu a čistě vody, sloužil za
medium malby. Barvy byly práškové zeminy,
základní jemně drcené hlíny a míchaly se se
žloutkem na nanášení barev kulatým štětcem.
Barvy mají svoji základní ideologii a sym-
boliku.

Jak se staly ikony nešlitolnou součástí
Východní církve? Nové hlavní město Římské-
ho imperia, založené Konstantinem Velikým
roku 330 n.l. přivábilo pluky umělců dychti-
vých sloužit novému náboženství-křesťanství
a tak ikony postupně začaly vyjadřovat aspi-
raci prostého věřícího vůči Bohu samotnému.
Můžeme je nazvat malovanou modlitbou. Obraz
často mluvil za tisíce slov. Slavný pak

fornii prošel školou mnicha řádu Svatého Kříže a tréninkem konservátorů v muzeu v Santa Barbaře a na Vysoké škole tamtéž. Od roku 1970 namaloval přes 60 ikon, některé si odvezli věřící na východ Ameriky, jiné jsou v kostelech rozsetých po velké americké zemi.)

Aljaška, kdysi ruská provincie na americkém kontinentě, má pár ortodoxních středisek náboženské činnosti a dokonce svoje aljašské svaté - mučedníci - Eskymáci, namalováni na tamějších ikonách.

Ikony mají svou zvláštní krásu, která často je pokryta nánosem sazí ze svící, pri-

mitivními nátěry a voskem. Očistěná ikona často překvapí svojí bohatostí. Pisatel tohoto článku očistil získanou ikonu po dvou měsících piplavé práce aby zjistil, že původní svatý byl sv. Pantelejmon, ale jak prošel rukama generací proměnil se ve sv. Demetria, poněvadž v rodině nového majitele byl Demetrius typickým křesťanským jménem. Oba svatí měli každý jiné zaměstnání. Pantelejmon byl osobním lékařem císaře Maximiána v Nikomédii a Demetrius pocházel ze Soluně, sloužil "ve vojštvě" a setáhl to na setníka. Oba byli mučedníci církve.

390 rok od umění Bartoloměje Paprockého. (část II.)

Autorem výzdob Paprockého Zrcadla je Jan Willenberger, který se narodil roku 1571 v městečku Trzebnica neďaleko slezské Vratislavy. Jeho rodina se však velmi záhy přestěhovala do Přerova, kde jeho otec koupil menší zemědělskou usedlost. Jedinečná výzdoba Zrcadla se skládá z několika tisíců dřevorytů. Nejčastěji reprodukovány dřevorezbami jsou v tomto Paprockého díle veduty moravských

měst. Velmi zajímavým je způsob jakým Willenberger vytvořil to množství řezb mužů ve zbroji, žen, církevních osob, a portréty biskupů. Můžeme jich napočítat přes 1.200. Tuto, na čas velmi náročnou práci, vyřešil jednoduchým způsobem. Nechal totiž s malými změnami opakovaně otiskovat základní řezby u nichž obměňoval erby tím, že je vyřizl ze šablony a nahradil je novými.

V roce 1593, kdy bylo Zrcadlo vytištěno, bylo Janu Willenbergerovi 22 let a Bartoloměji Paprockému 53. (Dokončení příště).

ZELENÝ HRABĚ SE LETOS DOŽIL 75^{ti} LET.

Plným právem si zaslouží tento přídomek hrabě Lennart Bernadotte, který již v roce 1958, tedy dávno před ekologickým hnutím, jako předseda "Deutscher Gartenbaugesellschaft" požadoval ochranu přírody. Známa je i jeho "Zelená charta" vydaná roku 1961, která se stala předlohou pro přestavování parků a udržování přírody na ostrově Mainau.

Hrabě Lennart se narodil roku 1909 ve švédské královské rodině. Bernadottové nastoupili na švédský trůn po rodu holštýnsko-gottorském ještě za života jeho posledního bezdětného krále Karla XIII. Tou dobou hvězda Napoleonova závratně stoupala a tak utkvěly zraky pátrajících Švédů po novém králi i v jeho okolí.

Tehdy už ovšem kdejaký Napoleonův blízký příbuzný měl o trůn postaráno. Mezi dosud málo vlnými byl objeven maršál Jan Baptista Julius Bernadotte kníže z Pote Corvo. Byl občanského původu a po otci se měl stát advokátem. Příbuzným Napoleona se stal tím, že za manželku si vzal sestru ženy Napoleonova bratra Josefa. To byl také začátek jeho vojenské kariéry. Velmi se osvědčil v Itálii, kam jej Direktorium poslalo na pomoc Bonapartovi. Byl i vyslancem ve Vídni, velel armádě na Dolním Rýně a krátkou dobu byl i ministrem vojenství. Pak následovala celá řada vojenských úspěchů a další vysoké funkce. Za zasluby o vítězství u Ulmu a u Slavkova byl Napoleonem odměněn knížecím titulem. Wení tedy divu,

že se svým činy zalíbil Švédům, snažícím se zalíbiti Napoleonovi. Když pak přestoupil na předepsanou víru luteránskou, nestalo mu již nic v cestě stát se králem. Švédové doplnili svou ústavu a vládnoucí Karel XII. v říjnu 1810 ho adoptoval. Bernadotte, který přijal jméno Karel Jan, začal fakticky vládnout ještě za života svého adoptivního bezdětného otce. Přitom osvedčil své vojenské i diplomatické vlohy měrou, jež předčila veškerá očekávání.

Z tohoto rodu tedy pochází hrabě Lennart Bernadotte. Jeho otec, princ Wilhelm byl druhorozeným synem krále Gustava a matkou byla Marie Pavlovna, ruská velkokněžna, která byla sestřenicí posledního cara.

Lennart se jako 17ti letý zamiloval do 15ti leté Karin Hissvandtové, která byla občanského původu. Jeho rodina mu nepovolila tento mesalianční sňatek, ale princ Lennart prosadil svou a oženil se s Karin. To mělo pro něho neblahé následky. Byl suspendován na pouhého pana Bernadotta a musel opustit Švédsko. Jeho babička, švédská královna Viktoriina, mu v roce 1932 darovala ostrov Mainau, ležící v Bodamském jezeře z kterého vytvořil světoznámou kvetoucí zahradu, která se stala cílem milovníků a obdivovatelů přírody. V roce 1951 mu byl udělen hraběcí titul. Roku 1979 byl mu Stuttgartsko-Hohenheimskou universitou udělen čestný doktorský titul.

JK

DOŠLO NÁM Z INDIE.

Po delší době nám Otec Med, SDB, ze střediska Don Bosco Centre v Indii opět zaslal zprávu, ve které mimo jiné píše: "Dne 19. května se nám podařilo dokončit budovu pro naše děvčata, ve které budeme pořádát kurzy pro švadleny. Konečně zde budeme moci umístit 10 šicích strojů a čtyři stroje pletací, pro které nebylo dosud nikde místa. Je to pěkná dílna 10m x 19m a mimo strojů jsou zde i ložnice, jídelna a kuchyně." Dopis pak pokračuje prosbou aby kdo může pomohl a to tužkami, pery, sešity, společenskými hrami. Dále potřebují ve středisku mýdla, zubní pasty, léky a podobně. Holicí potřeby jsou

zbytečné, píše Otec Med, protože mužům zde téměř žádné vousy nerostou. Jde o mongolskou rasu a když někomu pod nosem něco roste, chrání si to jako poklad.

Vážení! Pokud můžete pomoci Otci Medovi a to jak věcmi, tak i finančními dary, zašlete to na adresu: Confrater Jan Med, SDB, Don Bosco Centre, Maramkuncou - Senapati, Manipur North, INDIE. (Na doložené finanční dary můžeme vydat potvrzení pro daňové příznání.)

Otec Med končí zprávu takto: "Děkujeme vám za všechno. Buďte se za vás modlit. Víím, že si na nás vzpomenete, vždyť 10 \$ nám stačí na jídlo pro jedno dítě na celý měsíc.

Postscheckamt Frankfurt/Main Konto Nr. 362063-600 Na naše konto pro Otce Meda došlo 1.300,-DM. Rytíř Dr. J. Lainka a Msgr. J. Kubocec nám každý zaslal 200,-DM. Z Kolína/R. přišlo 100,-DM. DÍK